

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 120. Ἐξά-
μνη δραχ. 65. Τρίμνη δραχ. 35.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλινία 10.
Ἐξάμνη καὶ Τρίμνη ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ, 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 47ος

Ἀθήναι, 13 Ἰανουαρίου 1940

Ἔτος 62ον.—Ἀριθ. 7

Ἡ μικρὴ πριγκηπισσα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑΠΟ F. H. BURNETT

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ὅσο γιὰ τὸν κ. Ντυφάρζ, αὐτὸς
χαμογελοῦσε καὶ τὸ χαμόγελό του
ἦταν γεμάτο ἱκανοποίηση. Ἀκού-
γοντας τὴν ἁρμονικὴ αὐτὴν παιδική
φωνούλα νὰ μιλάει τόσο καθαρὰ τῇ
μητρικῇ του γλώσσᾳ, τοῦ φαινόταν
σὰν νὰ βρέθηκε μονομιᾶς στὴν πα-
τρίδα του, στὴν πατρίδα του ποὺ
πολλὰ φορὲς σὺς συννεφιασμένες
καὶ σκοτεινὲς χειμωνιάτικες ἡμέ-
ρες τῆς Ἀγγλίας τοῦ φαινόταν
τόσο μακρυνή. Ὅταν τὸ κοριτσάκι
ἔπαψε νὰ μιλεῖ, τῆς πῆρε τὸ βι-
βλίο ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τῆς ἔρριξε
μιὰ τρυφερὴ ματιά. Ὑστερὰ εἶπε
στὴ μίς Μιντοῖν:

—Δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ μάθῃ
τὰ γαλλικά. Εἶναι Γαλλίδα. Ἡ
προφορά της εἶναι τελεία.

—Γιὰ ποῖο λόγο δὲν μοῦ τὸ
ἔλεγε πρωτύτερα; φώναξε ἡ μίς
Μιντοῖν ἔξω φρενῶν.

—Προσπάθησα νὰ σᾶς τὸ πῶ,
ἔκανε ἡ Σάρα, ἀλλὰ φαίνεται πὺς
δὲν μπόρεσα νὰ σᾶς δώσω νὰ κα-
ταλάβετε...

Ἡ μίς Μιντοῖν ἐγνώριζε πολὺ
καλὰ ὅτι ἡ Σάρα εἶχε προσπαθή-
σει μὲ κάθε τρόπο νὰ τῆς ἐξηγη-
θῇ καὶ πὺς ἦταν λάθος αὐτῆς τῆς
ἱδίας ἀνδρὸς μὴ πῆκε στὸ νόημα, ὅταν
ὅμως εἶδε πὺς ἡ τάξη ὀλόκληρη
δὲν εἶχε χάσει οὔτε λέξη ἀπ' αὐτὴ τὴ
στοιχομυθία καὶ πὺς ἡ Τζέσση κι' ἡ
Λαβίνια γελοῦσαν πίσω ἀπὸ τὰ
βιβλία τους, ἔγινε ἑξαλλη ἀπὸ
θυμὸ:

—Σιωπὴ! ἐφώναξε, χτυπώντας
μὲ τὸ χάρακα ἐπάνω στὸ γραφεῖο
της. Καὶ νὰ μὴν σᾶς ξανακούσω νὰ
γελάτε!

Ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα γεννῆθη-

κε μέσα της ἓνα κρυφὸ μῖσος γιὰ τὴν
μαθήτριά, γιὰ τὴν ὁποία ἦταν τόσο
ὑπερήφανη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ἐρμίνα

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο πρωινὸ ἡ Σάρα
εἶχε προσέξει μιὰ μαθήτριά συνομή-
λική της, ποὺ τ' ἀνοιχτογάλανα μά-
τια της δὲν ξεκολλοῦσαν ἀπὸ πάνω
της. Ἦταν ἓνα κοριτσάκι στρουμ-
πούλο, ποὺ τὸ πρόσωπό της δὲν ἔ-
δειχνε μεγάλῃ ἐξυπνάδα, εἶχε ὅμως
μιὰ ἔκφραση ἀγαθῇ. Τὰ χεῖλη της

Βρῆκε τὴν Ἐρμίνα μοναχὴ της σὲ μιὰ γωνιά.
(Σελ. 58, στ. α')

ἦταν πάντα σουρωμένα, σὰν νὰ ἦταν
ἐτοιμὰ νὰ βάλῃ κάθε στιγμή τὰ κλάμ-
ματα. Τὰ ξανθὰ μαλλιά της ποὺ εἶ-
χαν τὸ χρῶμα τοῦ λιναριοῦ, ἦταν
πλεγμένα σὲ μιὰ σφιχτὴ κοτσίδα δε-
μένη μὲ μιὰ κορδέλλα. Εἶχε φέρεi
τὴν κοτσίδα αὐτὴν μπροστὰ καὶ κοί-
ταξε τὴ Σάρα μὲ θαυμασμὸ μασου-
λώντας τὴν κορδέλλα της. Ὅταν ὁ
κ. Ντυφάρζ μίλησε στὴ Σάρα, ἡ μι-
κρὴ φάνηκε σὰν λίγο φοβισμένη,
ἀκούγοντάς τιν ὅμως νὰ τοῦ ἀπαν-
τᾷ γαλλικά, ἀνατινάχτηκε στὸ θρα-

νίο της κι' ἔγινε κατακόκκινη ἀπὸ
τὴν σαστισμάρα της. Αὐτὴ ποὺ
εἶχε χύσει τόσα πικρὰ δάκρυα βλέ-
ποντας πόσο μάταιες ἦταν ὅλες οἱ
προσπάθειές της γιὰ νὰ θυμηθῇ τὴ
ἐσήμαινε «le père» ἢ «la mère»,
ἔβλεπε σὰν υπερφυσικὸ πλᾶσμα τὴν
καινούργια συμμαθήτριά ποὺ ὅχι μο-
νάχα γινώριζε αὐτὲς τίς δύο λέξεις,
ἀλλὰ ἔξερε καὶ πολλὰς ἄλλες ἀκόμη
καὶ μποροῦσε νὰ τίς ἀνακατέυῃ καὶ
μὲ ἐπιθέτα καὶ μὲ ρήματα, σὰν νὰ
ἦταν ἓνα ἀπλὸ παιχιδάκι.

Ἀφοσιωμένη στὴν ἐνατένισή
της αὐτὴν μασούλιζε τὴν κορδέλ-
λα της μὲ τόση δύναμη, ὥστε
προκάλεσε τὴν προσοχὴ τῆς μίς
Μιντοῖν, ποὺ βρίσκοντας ἐπιτέ-
λους κάποιαν ἀφορμὴ γιὰ νὰ ξε-
θυμάνῃ, ἔξεσασε σ' αὐτὴν:

—Μίς Σαίιντ-Τζὼν, τί κατὰ-
στασις εἶν' αὐτὴ! Κατέβασε τοὺς
ἀγκῶνες σου ἀπὸ τὸ θρανίον, βγά-
λε τὴν κορδέλλα ἀπὸ τὸ στόμα
σου καὶ κάτσε ἴσια στὴ θέση σου.

Ἡ δυστυχισμένη μίς Σαίιντ-
Τζὼν τινάχτηκε πάλι. Ἡ Λαβί-
νια καὶ ἡ Τζέσση τὴν κοίταζαν
καὶ κρυφογελοῦσαν κι' αὐτὸ τὴν
ἔκανε νὰ κοκκινίσῃ ἀκόμη περισ-
σότερο καὶ τὰ δάκρυα δὲν θ' ἀρ-
γοῦσαν νὰ πλημμυρίσουν τὰ μά-
τια της. Ἡ Σάρα τὸ παρατήρη-
σε καὶ ἡ καρδιά της γέμισε συμ-
πόνια, γιὰτὶ δὲν μποροῦσε νὰ βλέ-
πῃ κανένα νὰ υποφέρει χωρὶς νὰ
νοιώσῃ ἀμέσως τὴν ἀνάγκη νὰ τρέ-
ξῃ νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἄν ἡ Σάρα ἦταν ἀγόρι καὶ εἶχε
γεννηθῇ μερικὸς αἰῶνας νωρίτερα,
ἔλεγε ὁ πατέρας της, θὰ γύριζε τὸν
κόσμο μ' ἓνα σπαθὶ στὸ χέρι γιὰ νὰ
ὑπερασπίσεται τοὺς ἀδυνάτους καὶ νὰ
τιμωρῇ τοὺς κακοὺς.

Ἔτσι, ὅσο κράτησε τὸ μάθημα πα-
ρακολουθοῦσε μὲ τὸ βλέμμα τὴν
στρουμπουλὴ συμμαθήτριά της. Εἶδε
πὺς ἔβαζε μεγάλο κόπο γιὰ νὰ κα-

ταλάδη τὸ μάθημα καὶ πὼς πολὺ λίγες ἐλπίδες εἶχε νὰ γίνῃ μιὰ μέρα ἡ δόξα καὶ τὸ καύχημα τοῦ σχολείου. Τὸ μάθημα τῆς γαλλικῆς μάλιστα ἦταν γι' αὐτὴν ἀληθινὴ τραγωδία. Ἡ προφορὰ τῆς μὲς Σαίντ-Τζὼν ἔκανε τὸν κ. Ντυφάρ νὰ χαμογελάῃ ἀθελά του καὶ ἡ Λαβίνια, ἡ Τζέσση καὶ οἱ ἄλλες γελοῦσαν σαρκαστικά ἢ κοίταζαν περιφρονητικά τὴν ἀτυχή συμμαθήτριά τους. Μόνο ἡ Σάρα δὲν ἔκανε τίποτε καὶ ἔκανε σὰν νὰ μὴ πρόσεχε ὅτι ἡ μὲς Σαίντ-Τζὼν ἐπρόφερε «λέ μπόγκ πάγκ» ἀντὶ «le bon pain». Εἶχε πολὺ φιλότιμο καὶ πολὺ ἀνεπτυγμένο τὸ αἰσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ἐνοιωθε μέσα της βαθεῖα ἀγανάκτηση, δταν ἀκουγε τὰ γέλια τῶν ἄλλων κι' ἔβλεπε τὸ κατακόκκινο καὶ ἀπελπισμένο πρόσωπο τοῦ κοριτσιοῦ.

— Δὲν βλέπω τί τὸ ἀστεῖο βρίσκουν σὲ δλα αὐτὰ καὶ τοὺς κάνει νὰ γελάνε, ἔτσι; σκεπτόταν σκυμμένη πάνω ἀπ' τὸ βιβλίο της.

Ὅταν τέλειωσε τὸ μάθημα δλες οἱ μαθήτριες κατέβηκαν στὸν κήπο καὶ χωρίστηκαν σὲ παρέες. Ἀλλες ἐπαιζαν, ἄλλες ἐχόρευαν, ἄλλες περπατοῦσαν ἐπάνω-κάτω, πιασμένες ἀπ' τὰ χέρια. Ἡ Σάρα ἔφαξε νὰ βρῇ τὴ μὲς Σαίντ-Τζὼν. Τὴν ἀνακάλυψε μόνη της καὶ μελαγχολικὴ, χωμένη σὲ μιὰ γωνιά. Πῆγε κοντά της καὶ ἄρχισε νὰ τῆς μιλῇ. Δὲν τῆς εἶπε παρὰ τὰ κοινὰ καὶ συνειθισμένα λόγια ποὺ μεταχειρίζονται δλα τὰ κορίτσια δταν θέλουν νὰ πιάσουν γνωριμία μεταξὺ τους, μὰ ἡ φωνή της εἶχε ἕνα τόσο χαϊδευτικὸ καὶ συμπαθητικὸ τόνο, ποὺ ἔδινε ξεχωριστὴ σημασία σ' ὅτι ἔλεγε.

— Πὼς σὲ λένε; τὴ ρώτησε.

Γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἐκπληξὴ τῆς μὲς Σαίντ-Τζὼν, πρέπει νὰ θυμηθῆτε πὼς σὲ κάθε σχολεῖο μιὰ «καινούργια» θεωρεῖται στὴν ἀρχὴ πάντα σὰν ἕνα πλάσμα μυστηριώδες καὶ ἀξιοπερίεργο· πὼς σ' ἐλόκληρο τὸ παρθενιαγωγεῖο τῆς μὲς Μιντοῖν, ἀπὸ τὰ ὑπόγεια ὡς τὴ σοφίτα δὲν γινόταν τὸ περασμένο βράδυ ἄλλη συζήτηση παρὰ γιὰ τὴν καινούργια, πὼς ὁ καθένας ἔλεγε γι' αὐτὴν τὰ πιὸ φανταστικά καὶ ἀλληλοσυγκρουόμενα πράγματα, ὡς τὴν ὥρα ποὺ ὁ ὕπνος ἔδωσε τέλος στὶς συζητήσεις. Μὰ καὶ βέβαια, μιὰ «καινούργια» ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴς Ἰνδίες, ποὺ ἔχει ἰδιαίτερο σαλονάκι, δική της καμαριέρα, ἄλογο καὶ αὐτοκίνητο δὲν εἶναι συνειθισμένο πρᾶγμα!

— Με λένε Ἐρμίνια Σαίντ-Τζὼν, ἀπάντησε.

— Καὶ μένα Σάρα Κρήβ, εἶπε ἡ

Σάρα. Μοῦ ἀρέσει τ' ὄνομά σου. Μοιάζει σὰν ἐκεῖνα ποὺ βλέπει κανεὶς στὰ βιβλία.

— Σ' ἀρέσει; Καὶ... καὶ μένα μ' ἀρέσει τὸ δικό σου.

Ἡ μεγάλη δυστυχία τῆς μὲς Σαίντ-Τζὼν ἦταν ποὺ εἶχε γιὰ πατέρα ἕνα ἐξαιρετικὰ μορφωμένο καὶ σοφὸν ἄνθρωπο. Ὁρες-ὥρες αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τῆς φαινόταν σὰν πραγματικὴ κατάρρα. Ἐνας πατέρας ποὺ τὰ ξέρει δλα, ποὺ μιλάει ἐπὶ τὴ ὀκτὼ γλώσσες, ποὺ ἔχει μιὰ ἀπέραντη βιβλιοθήκη καὶ μοιάζει σὰν νὰ ξέρῃ ἀπέξω τὸ περιεχόμενον ὅλων τῶν βιβλίων, τὴ μικρότερη ἀπαίτηση ποὺ μπορεῖ βέβαια νὰ ἔχη εἶναι νὰ μαθαίνῃ τουλάχιστον ἡ κόρη του τὰ καθημερινὰ της μαθήματα, νὰ μπορῇ νὰ θυμᾶται μερικὲς χρονολογίες καὶ μερικὰ ὀνόματα τῆς ἱστορίας καὶ νὰ μπορῇ ὁπωσδήποτε νὰ κάνῃ ἕνα γαλλικὸ θέμα. Μὰ ἡ κακομοίρα ἡ Ἐρμίνια ἦταν μιὰ μεγάλη ἀπογοήτευση γιὰ τὸν κ. Σαίντ-Τζὼν. Δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά του εἶχε τόσο λίγη ὁρεξη γιὰ τὰ γράμματα καὶ ἦταν σὲ τέτοιο σημεῖο ἀνίκανο νὰ μάθῃ ὅ,τι δήποτε. Ὅπως κι' ἂν εἶναι, ἡ Ἐρμίνια ἦταν ἡ χειρότερη μαθήτρια ὅλου τοῦ σχολείου.

«Ὅσὸσο δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ ἀγράμμητη. Κάτι πρέπει νὰ μάθῃ!» εἶχε πει ὁ πατέρας της στὴν μὲς Μιντοῖν. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ Ἐρμίνια νὰ βρίσκεται ὅλον τὸν καιρὸ εἴτε τιμωρημένη, εἴτε κλαίγοντας σὲ μιὰ γωνιά. Ἐμᾶθαινε πράγματα ποὺ εἶτε τὰ ξεχνοῦσε τὴν ἄλλη στιγμὴ, εἴτε δὲν τὰ καταλάβαινε ὁλότελα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΠΟ ΣΤΟΜΑ ΣΕ ΣΤΟΜΑ

ΣΑΝ ΑΝΑΛΑΤΟΣ ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΣ

Μιὰ νοικοκυρούλα λίγες ἡμέρες ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο της ἀποχαιρέτησε τοὺς γονεῖς της καὶ ἔφυγε μὲ τὸν ἄντρα της γιὰ τὴν πατρίδα του, δπου θὰ ἔμενε παντοτεινά.

Ἐκεῖ συγκατοίκησε μὲ τὴν πεθερά της, ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν εὐχὴ καὶ τίς συμβουλὲς τῆς μητέρας της, τὴ σεβόταν καὶ τῆς ζητοῦσε τὴ γνώμη γιὰ κάθε δουλειὰ τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ γριά κάθε φορὰ ποὺ ρωτιόταν τῆς ἀπαντοῦσε:

— Κάμε το, κόρη μου, ὅπως σ' ἔμαθε ἡ μητέρα σου.

Ὅταν ὅμως ἄρχισε νὰκούῃ τὸ γιό της νὰ παινεύῃ τὰ φαγητὰ τῆς γυναίκας του, γιὰτὶ τὰ ἔδρισκε νόστιμα, ἐνοιώθε νὰ στρίβουν τὰντερὰ

της ἀπὸ ζήλεια καὶ μιὰ ἡμέρα ποὺ ἡ νύφη της τὴν ρώτησε γιὰ κάποιο φαῖ, ἂν συνήθιζε νὰ βάζῃ τὸ κρεμμύδι τσιγαριστό, ἢ ἀτσιγάριστο, τῆς εἶπε πειρακτικά:

— Ἀμ' οὔτε αὐτὸ δὲν σοῦμαθε ἔκλεινη ἡ μάνα σου;

Ἡ νύφη σὰν καλόκαρδη καὶ καλόβολη ποὺ ἦταν, δὲν τῆς ἀντιμίλησε καὶ ἔκανε τὸ κρεμμύδι ὅπως ἔξερε καὶ ἀποφάσισε ἀπὸ τότε νὰ μὴ τὴν ξαναρωτήσῃ γιὰ τίποτα.

Λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιά, ποὺ τῆς πῆγε ὁ ἄντρας της δλα τὰ χρειάζόμενα γιὰ τὰ γλυκὰ τοῦ Ἀγ. Βασίλη, ἔφερε στὸ μυαλό της τὰ μέτρα καὶ τὸν τρόπο ποὺ θέλανε νὰ γίνουν τὰ μελομακάρουνα, τὰ καλτσούνια, τὰ αὐγοκαλάμαρα καὶ οἱ κουραμπιέδες.

Γιὰ τοὺς τελευταίους ὅμως τῆς γεννήθηκε ἡ ἀμφιβολία ἂν βάζουν ἢ ὄχι καὶ λίγο ἄλατι. Μὰ πὼς νὰ τὸ ξεκαθαρίσῃ, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ ρωτήσῃ τὴν πεθερά της γιὰ νὰ μὴ ξανακούσῃ πειρακτικὸ της λόγο, μὰ οὔτε καὶ γειτόνισσες ἀπὸ ντροπὴ της;

Στενοχωρημένη βγῆκε μιὰ στιγμὴ στὸ παράθυρο νὰ πάρῃ ἀέρα κι' ὅπως ἔρριξε τὴ ματιά της στὸ δρόμο, εἶδε τὸν ὑπηρετὴ τοῦ γειτονικοῦ ζαχαροπλαστείου, νὰ κρατᾷ ἕνα μεγάλο ταψὶ μὲ γαλατομπούρεκο καὶ νὰ χαζεύῃ μπρὸς σὲ δυὸ σκυλιὰ ποὺ μάλλυναν.

Δὲν ἔχασε καιρὸ, μὰ κάτι τῆς πέρρασε ἀπὸ τὸ νοῦ της σὰν ἀστραπὴ καὶ τοῦ φώναξε:

— Δὲν πᾶς, καὶ μένε, στὸ μαγαζί σας, ἀντὶ νὰ σκέεσαι σὰν ἀνάλατος κουραμπιέδες;

Ἐκεῖνος ἀνασηκώνοντας τὸ κεφάλι του τῆς ἀπάντησε:

— Ἀμ' ἀπὸ ποῦ σὲ φέρανε, κυρά μου, καὶ δὲν ξέρεις πὼς οἱ κουραμπιέδες δὲν ἔλουν ἄλατι;

Εὐχαριστημένη ποὺ μὲ τέτοιο τρόπο κατὰφερε νὰ μάθῃ ὅ,τι ζητοῦσε, τραβήχτηκε μέσα, ἔκλεισε τὸ παράθυρο κι' ἔτρεξε νὰ καταπιαστῇ μὲ τὰ γλυκὰ της.

ΠΑΝ. ΔΗΜ. ΣΕΦ.

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ

IB. 14-15

Κι' ἀπὸ μολύβι πιότερο,
Ἄχ, ὁ κουτὸς βαρβαίνει!
Ἄλατι, ἄμμο, σίδερο,
Καθὲνας ὑπομένει
Παρ' ἄνθρωπον ἀσύνετο:
Σὲ νόημα δὲν μπαίνει!

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΝΑΣ ΛΙΠΟΤΑΚΤΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ βέβαια—μόνο οἱ στρατιῶτες λιποτακτοῦν—ἀλλὰ ὄχι κι' ἄνθρωπος. Ὁ λιποτάκτης αὐτὸς εἶν' ἕνας σκύλος. Ἔρετε πὼς τώρα μὲ τὸν πόλεμο, στὴν Ἀγγλία, στὴ Γαλλία, ἔχουν στρατολογήσει καὶ σκύλους ποὺ τόσες μποροῦν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίες σὰ φύλακες, ἀνιχνευτές, ἀγγελιαφόροι. Σὰς ἔγραψα μάλιστα τότε καὶ μιὰ Ἐπιστολὴ γιὰ τὰ διάφορα ζῶα ποὺ οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποιοῦν ἀνέναντα στὸν πόλεμο. Ἀλλ' ἂς ἔρθουμε στὸ λιποτάκτη μας. Εἶν' ἕνας σκύλος τοῦ Παρισιοῦ, ποὺ ὁ κύριός του, καλλιτέχνης σὲ κάποιο ἱπποδρόμιο, μόλις δημοσιεύθηκε ἡ προκήρυξη γιὰ τὴν στρατολογία τῶν σκύλων, ἔσπευσε νὰ τὸν δηλώσῃ. Γιατὶ ὁ «Μπόυ» εἶχε μιὰ πολὺ ἐξαιρετικὴ, μιὰ ἔκτακτη ὁσφρηση καὶ μ' αὐτὴν μπορούσε νὰ φανῇ πολὺ χρήσιμος στὸ στρατό. Πραγματικῶς, τὸν ἐξέτασαν, τὸν δέχθηκαν, τὸν ἔγραψαν, καὶ, μὲ πολλοὺς ἄλλους συναδέλφους του, τὸν ἔστειλαν στὸ μέτωπο. Θὰ πῆτε: δὲν τὸν ἀγαποῦσε λοιπὸν ὁ κύριός του ποὺ τὸν ἔδωσε μὲ τόση εὐκολία; Ὁ, τὸν ἀγαποῦσε καὶ πολὺ. Ἀλλὰ περισσότερο ἀγαποῦσε τὴν πατρίδα του, τὴ Γαλλία. Ἄλλοι δίνουν στὴν πατρίδα τὰ παιδιά τους, τὰ ἐγγόνια τους κι' ὁ καλλιτέχνης τοῦ ἱπποδρομίου δὲν θὰ ἔδινε ἕνα σκύλο, ὅσο κι' ἂν τοῦ ἦταν ἀγαπητός; Ὁ Μπόυ ὅμως δὲν τὸ ἐννοοῦσε ἔτσι. Αὐτὸς δὲν εἶχε καμμιά φιλοπατρία. Ἡ πατρίδα, ἡ Γαλλία, ὁ κόσμος ὅλος, γι' αὐτὸν ἦταν ὁ κύριός του. Τὸν κύριό του μόνο ἤξερε κι' ἀγαποῦσε. Καὶ τόσο πολὺ, ὥστε τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ζήσῃ μακριὰ του. Μ' ὅλη τὴν καλὴ συντροφιά καὶ μ' ὅλες τίς περιποιήσεις ποὺ εἶχε στὸ στρατό—ζεστὸ κατάρυμα, καλὸ κι' ἀφθονο φαῖ—δὲν μπόρεσε νὰ βастάξῃ τὴν καινούργια ζωὴ παρὰ λίγες ἡμέρες. Κι' ἕνα ὥρατο πρωῒ, ἀποφασισμένος ἢ νὰ ξαναβρῇ τὸν κύριό του ἢ νὰ πεθάνῃ, τῶσκασε ἀπὸ τὸ λόχο του καὶ τῶθαλε στὰ τέσσερα γιὰ τὸ Παρίσι. Ἐ, ἀπὸ τὴ γραμμὴ Μαζινὸ ποὺ βρισκόταν, τὸ Παρίσι εἶναι μακριὰ. Ἀπάνω ἀπὸ τετρακόσια χιλιόμετρα. Ἀλλὰ ὁ σκύλος δὲν τὰ φοβήθηκε. Εἶχε τὴ θαυμαστὴ ὁσφρησὴ του γιὰ νὰ διευθύνεται, εἶχε καὶ τὰ γερά του πόδια γιὰ νὰ τρέχῃ. Κι' ἔτρεχε, ἔτρεχε... Πόσες ἡμέρες; πόσες νύχτες; Κα-

νένας δὲν ξέρει. Τὸ βέβαιο εἶναι πὼς δὲν στεκόταν πουθενὰ καὶ δὲν ἔτρωγε τίποτα. Ὁ μόνος του σκοπὸς ἦταν νὰ φτάσῃ ὡς τὸν κύριό του, γιὰ τὰ ἄλλα ἀδιαφοροῦσε. Ἐτσι κατὰφερε κάποτε νὰ φθάσῃ καὶ στὸ Παρίσι. Ἀλλὰ πετοῖ καὶ κόκκαλο ἀπὸ τὴν πείνα, ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴν κόυραση, καταλασπωμένος καὶ μὲ τὰ πόδια πληγωμένα, ματωμένα. Ἀδύνατο πιά νὰ κάμῃ βῆμα. Κι' ἔπεσε χάμω, νὰ παραδώσῃ τὴν τελευταία πνοή. Μήπως δὲν τὸ εἶχε πει; Ἡ θὰ ξανάδρισκε τὸν ἀφέντη του ἢ θὰ πέθαινε. Καὶ νὰ τώρα ποὺ πεθαίνει...

Ἀλλὰ ὄχι. Οἱ ἀστυνομικοὶ τοῦ Παρισιοῦ εἶδαν στὸ δρόμο ἕναν ἐτοιμοθάνατο σκύλο. Ἐσκυψαν νὰ τὸν περισυλλέξουν. Μπρέ, στρατιώτης! Στὸ λαιμὸ του εἶχε ἀκόμα τὴ μεταλλινὴ «ταυτότητά» του μὲ τὸν ἀριθμὸ

του. Τὸν κουβάλησαν στὸ τμήμα, ἔφαξαν στὰ βιδάλια, βρῆκαν τὸνομα καὶ τὴ διεύθυνση τοῦ κυρίου του καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ὁ καλλιτέχνης τοῦ ἱπποδρομίου ἔτρεξε. Ἀ, τί ντροπή, νὰ βλέπῃ τὸ Μπόυ του, ποὺ τὸν εἶχε κάνει στρατιώτη τῆς πατρίδας, λιποτάκτη! Μὰ καὶ τὴ συγκίνηση νὰ τὸν βλέπῃ σὲ τέτοια κατάσταση ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη ποὺ τοῦ εἶχε! Τὸν παρέλαβε, τὸν περιποιήθηκε κι' ὁ ἐτοιμοθάνατος ξανάζησε. Γρήγορα τὸν ἔκαμε νὰ συνέλθῃ ἡ χαρὰ ποὺ ξανάδρισκε τὸν ἀγαπημένο του. Κι' οὔτε θὰ τὸν χωρίζοταν πιά. Δὲν τὸν ξανάστειλαν στὸ μέτωπο, δὲν τὸν πέρασαν ἀπὸ στρατοδικεῖο, νὰ τὸν καταδικάσουν καὶ νὰ τὸν τουφεκίσουν: Ὁ λιποτάκτης ἦταν ἕνας σκύλος.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΛΙΛΗ, ΠΑΥΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

7.

Ἐκάθησαν κι' ἔφαγαν. Χορτᾶτοι, ὁ Ρικ κι' ὁ Ράκ δὲν τοὺς ἐνοχλοῦσαν καθόλου. Ἀ, τί ὠραία ποὺ ἦταν ἡ πῆττα μὲ τὴ μαρμελάδα-φρούλα! Ἐγλείψαν καὶ τὰ δάχτυλά τους.

— Βλέπεις τί ξέρω καὶ κάνω ἐγώ; καυχιόταν ἡ Λιλή.

— Ἐγὼ ὅμως ἔβαλα τὴ μαρμελάδα, καυχήθηκε ὁ Παυλῆς.

— Σπουδαῖο πρᾶγμα! εἶπε ἡ Λιλή. Τὴ βοή-
κες ἐτοιμὴ στὸ βάζο καὶ τὴν ἔβαλες.

— Μὰ καὶ σὺ βοή-
κες ἐτοιμὴ τὴν πᾶστα καὶ τὴν ἔβαλες στὸ φούρο, εἶπε ὁ Παυλῆς. Σπουδαῖο πρᾶγμα!

— Τώρα λοιπὸν θὰ μαλλώσουμε;

— Ὁχι, ὄχι, ἐμεῖς δὲν μαλλώνουμε ποτέ. Ἐ-
λα τώρα νὰ συγυρίσουμε τὴν κουζίνα. Ἐκίναμε πολλὲς ἀκαταστασίες...

Ἀλήθεια, ἡ κουζίνα ἦταν ἄνω κάτω. Βάστα ἀπὸ δῶ, πιάτα ἀπὸ κεῖ,

φλυτζάνια, κουτάλια, μαχαίρια... Τὰ καλὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔφαγαν βάλθηκαν νὰ τὰ συγυρίσουν. Καὶ ἄρχισαν νὰ πλένουν, νὰ σκουπίζουν καὶ νὰ τοποθετοῦν.

Τότε, ποὺ λέτε, ὁ Παυλῆς ἔκαμε καὶ μιὰ ζημιὰ: Καθὼς σήκωσε μιὰ στίβα πιάτα, τοῦ γλύστρησαν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ δύο-τρία ἔπεσαν χάμω κι' ἔγιναν κομμάτια. Τρεχάλα ποὺ ἔκαμε ὁ φοβητοῦσος ὁ Ράκ ἂν ἀκουσε τὸν κόρο! Τάλλα ὁ Παυλῆς κατὰφερε νὰ τὰ κρατήσῃ κι' ἔτσι ἡ ζημιὰ περιορίσθηκε στὰ δυὸ-τρία πιάτα ποὺ ἔσπασαν. Ἐ, μικρὸ τὸ κακό...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΕΡΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΑΛ. BADIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Σάν όμως βγήκαν στο ανοιχτό πέλαγος αίσθάνθηκαν το πλοίο να κουνιέται και να γέρνει πότε δεξιά και πότε αριστερά. Δεν μπορούσαν πια να περπατήσουν ελεύθερα. Τους φαινόταν σαν το κατάστρωμα να φευγε κάτω απ' τα πόδια τους. Τότε τάπιασε στενοχώρια και σαν είδαν κι' απείδαν καταλάβαιναν πως δεν μπορούσαν να μείνουν στο κατάστρωμα και κατέβηκαν στην καμπίνα τους.

Εύτυχως ήρθε ή ώρα του φαγητού κι' ο φόβος τους πέρασε. Ο πλοίαρχος τους είχε κρατήσει τρεις θέσεις στο τραπέζι δίπλα στον υποπλοίαρχο. Στο τραπέζι κάθισαν άλλοι είκοσιπέντε επιβάτες. Στην αρχή τα παιδιά ντρέπονταν να φάνε μπροστά σε τόσοους ανθρώπους, αλλά άμα είδαν πως κανείς δεν τα πρόσεχε πήραν κάπως θάρρος κι' έφαγαν με πολλή όρεξη. Ο μικρός Φραγκίσκος μάλιστα γέμισε για καλά την κοιλία του.

Μετά το φαγητό ανέβηκαν στο κατάστρωμα. Ήταν νύχτα.

Τα τρία παιδιά φοβήθηκαν πολύ, όταν βλέποντας γύρω τους δεν είδαν παρά σκοτάδι βαθύ, θάλασσα και ουρανό.

Τίποτε άλλο. Τα δυο μικρότερα μάλιστα τόσο φοβήθηκαν, που ζάρωσαν κοντά στον μεγάλο τους αδελφό.

Η θάλασσα ήταν ήσυχη, και το πλοίο μόλις κι' έκουνιόταν. Φαινόταν σαν να μη σάλευε, σαν να μην έπλεε. Ο ουρανός όμως ήταν συννεφιασμένος. Ποῦ και ποῦ το φεγγάρι περνούσε τὰ σύννεφα ρίχνοντας φως σε μία στενή λουρίδα της θάλασσας. Κάποτε πίσω από τὰ σύννεφα ξεπρόβαλλε δλόκληρο το φεγγάρι και τότε φωτιζόταν δλόκληρη ή θάλασσα και φαινόταν σαν άσημένιο σεντόνι, σαν άστραφτερός καθρέφτης.

Επειτα το φεγγάρι κρυβόταν πάλι ξαφνικά στα σύννεφα και πίσω το σκοτάδι γινόταν τόσο βαθύ που δεν μπορούσε κανείς να διακρίνει λίγα βήματα μακριά του. Και μέσα στο πυκνότατο αυτό σκοτάδι ή «Έλπις» έπλεε μεγαλόπρεπα και σίγουρα σαν να ήξερε το δρόμο της με κλειστά μάτια. Έτσι όσοι επιβάται φοβόνταν πήραν θάρρος γιατί έβλεπαν πως το πλοίο ήξερε ποῦ πλέει και δεν πήγαινε στα τυφλά.

Αλλά ο μικρούλης Φραγκίσκος δεν μπορούσε να καταλάβει τί γινό-

ταν και γι' αυτό μουρμούριζε δλη ώρα :

— Πάμε, Γιάννη, πάμε να τούγουμε από δω. Πάμε, φοβάμαι.

Ο Μιχαλάκης δεν έλεγε τίποτε. Καθόταν ακούνητος προσπαθώντας να φαίνεται ήσυχος. Κοίταζε κατάματα το φοβερό άγνωστο για να το συνηθίση, όπως τὸν είχε συμβουλέψει ο πλοίαρχος Γαστάλδης. Έδειχνε άταραξία, μή ή καρδιά του χτυποῦσε δυνατά κι' αυτός ήξερε τί φόβος τὸν έδερνε.

Όσο για τὸν Γιάννη αίσθανόταν κι' αυτός σαν κάποια άνησυχία και λίγο φόβο. Κι' όμως έπρεπε να ήσυχάζη τ' αδελφια του και να τοῦς λέη πως δεν ήταν κανένας κίνδυνος και να μη φοβούνται. Έτσι κατόρθωσε να ήσυχάση κι' ο ίδιος και να πάρη κουράγιο.

Τέλος ήρθε ή ώρα του ύπνου.

Τὰ τρία παιδιά κατέβηκαν στην καμπίνα τους, που είχε τέσσερις θέσεις. Δυο στην μία πλευρά και δυο στην άλλη. Στις δυο θέσεις ήταν πλαγιασμένοι ένα κύριος με τή γυναίκα του και στις άλλες δυο τὰ τρία παιδιά. Ο Μιχαλάκης και ο Φραγκίσκος έπειδή ήταν μικροί χώρεσαν και οι δυο στην κάτω θέση. Ο Γιάννης ανέβηκε στην άπάνω.

Σε λίγη ώρα τὰ παιδιά είχαν αποκοιμηθεί χωρίς να τὰ πειράξη καθόλου ο κρότος της μηχανής, ούτε το δυνατό ροχάλισμα τὸν δύο γειτόνων τους.

Τί απόγιναν όμως τὰ τρία ζῶα ;

Σύμφωνα με τὸν κανονισμό τοῦ πλοίου, τὰ παιδιά δεν μπορούσαν να τὰ πάρουν κοντά τους. Κι' ο μὲν Άλγης ήταν δεμένος σε μία γωνιά κι' έκαθόταν ήσυχος-ήσυχος, ενώ τὸν Κίτσο και τὸν Κοκκό τοῦς πήρε για συντροφιά ο υποπλοίαρχος.

Η νύχτα πέρασε δλως διόλου ήσυχη και τήν άλλη μέρα πρωτ' πρωτ' τὰ παιδιά βρέθηκαν στο κατάστρωμα. Τότε ή θάλασσα τοῦς φάνηκε έντελῶς γαλήνια. Τή νύχτα μέσα στο σκοτάδι δεν μπορούσαν να ιδῶν καλά καλά πόσο ήταν άπέραντη. ενώ τώρα δεν έβλεπαν άλλο τίποτε όσο έφτανε το μάτι τους, παρά ουρανό και θάλασσα. Γι' αυτό άρχισαν να φαντάζονται πως δεν θά ξανάβλεπαν τήν ξηρά.

Τὸ μεσημέρι μετά το φαί, ο άέρας άρχισε να δυναμώνη και μεγάλα κύματα φάνηκαν να έρχονται από μακριά. Άλλα ήταν ὄρθια και άγρια και ψηλά σαν βουνά και άλλα πάλι χαμηλά και κυρτά κι' έμοιαζαν σαν να είχαν ὀρθάνοιχτο ένα πελώριο στόμα, για να τραβήξουν το πλοίο

στο βυθό της θάλασσας. Ο Γιάννης που κατάφερε να κάνει καλά τήν πρώτη του ταραχή άφωνα κοίταζε με προσοχή το μεγαλόπρεπο εκείνο θέαμα.

Αλλά ή θάλασσα όσο πήγαινε κι' άγρίευε. Όταν χτύπησε το κουδούνι τοῦ φαγητοῦ, λίγοι επιβάτες κάθισαν στο τραπέζι. Οι περισσότεροι ήσαν ζαλισμένοι. Τὰ παιδιά πήγαν να καθήσουν, αλλά δεν πρόφτασαν καλά-καλά να τὸ κάνουν και τοῦ Φραγκίσκου τοῦ ήλθε τέτοια άηδία και ζάλη, ὥστε ο υποπλοίαρχος έλεπε στὸν Γιάννη :

— Πάρτον από δω γρήγορα κι' έγὼ κοιτάω για τὸν Μιχαλάκη. Θά σοῦ τὸν φέρω μόνος μου μετά το φαί.

Ο Μιχαλάκης θά προτιμούσε βέβαια να πάη μαζί με τὸν Φραγκίσκο, αλλά ο υποπλοίαρχος τὸν έκαμε να καταλάβη πως αν πήγαινε θά δυσκόλευε τὸν Γιάννη να περιποιηθῇ τὸν μικρότερό τους αδελφό.

Και πραγματικά ο δυστυχισμένος Φραγκίσκος ήταν σ' έλεεινή κατάσταση. Μόλις που μπορούσε να σταθῇ στα πόδια του και να περπατήση. Έτσι ο Γιάννης αναγκάστηκε να τὸν γδύση και να τὸν βάλη στο κρεβάτι του. Και ο μικρός δεν είχε προσθάσει καλά-καλά να γείρη και είχε κι' ελας αποκοιμηθῇ βαθειά.

Αλλά κι' ο Γιάννης δεν αίσθανόταν πολὺ καλά τὸν εαυτό του. Τὸ κεφάλι του γύριζε κι' ελα τοῦ φαίνόνταν άνω κάτω. Περιέμενε όμως ὡς που ήρθε ο Μιχαλάκης. Κι' όταν έβαλε και κείνον στην θέση του τότε μονάχα τὸ καλὸ παιδί ο Γιάννης συλλογίστηκε τὸν εαυτό του. Χωρίς καν να γδυθῇ σκαρφάλωσε με μεγάλο κόπο στη θέση του, ξαπλώθηκε και αποκοιμήθηκε άμέσως, ξεχνώντας έτσι τὰ βάσανα της θαλασσοταραχής.

(Ακολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΔΗΣ

Ο ΑΕΤΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ

ΜΥΘΟΣ

Τὸν αετὸ τὸν κλείσανε μέσα σ' ένα κοτέτσι.

Κι' ο κόκορας τὸν ρώτησε :

«Γιατί πικραίνεσαι έτσι,

που τάχεις όλα τώρα ;

Και τὸ νερό στὸν τόπο του,

και τὸ φαί στην ὦρα,

και στα κατσάβραχα δεν πᾶς,

δπου μπορεί στο τέλος

μέσ' στα καλά καθούμενα

να φᾶς κανένα βέλος.

Για πᾶς μου τί σοῦ λέει

κι' ὅλο σὲ δέρνει ή λύπη

και τήν καρδούλα σου χαλᾶς ;»

Κι' εκείνος τ' ἀποκρίθηκε :

«Σάν κόκορας μιλάς !»

ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΒΑΣΙΛΗ

Φαντάσου λέει και να προβάλλη ξαφνικά απ' το παράθυρο. Πῶς πέρσου ; Φάνηκε τότες ο μυτερός κόκκινος σκούφος, τὰ κάτασπρα γένηια, μιὰ ιδέα απ' τὸν κόκκινο γιακά, με τήν έρμίνη γούνα. . . και φρούστ. . . να τήν ή μεγάλη καλάθα με τὰ χίλια παιχνίδια μέσα στην κάμαρα. Τώρα βέβαια θέλετε να πῆτε, άλλο πέρσου, κι' άλλο φέτο. Πέρσου ο θεῖος Άγγελής δεν είχε ακόμα φύγει για τήν Άμερική, κι' ο Μπαμπᾶς δεν ήτανε κλεισμένος σ' εκείνο τὸ ψηλό-ψηλό σπίτι με τὰ μικρά — τί μικρά, Θε μου! — παραθυράκια. Κι' είχαν και κάτι σίδερα. . . Μπρρρ. . . Ο Σπυράκης τρέμει σαν τὰ θυμάται. . . Κι' ή μαμμά — α ! ή μαμμά, φορούσε τότε κάτι τόσο ὠραία φουστάνια, μὰ τόσο ὠραία που ο Σπυράκης ντρεπότανε και να τήν φιλήση. . . Μὰ ναί. . . ναί, δεν είναι φέμμη. . . Ντρεπόταν και να τήν φιλήση.

— Άν θέλγης μαμμά να βγάλγης αυτό το μακρύ μαῦρο φουστάνι, για να μπορέσω να σ' άγκαλιάσω. . . έτσι δεν μπορώ. . . μου φαίνεσαι σαν παπᾶς.

Κάτι γέλια ποῦκανε ή μαμμά ! Τώρα ή μαμμά δεν φοράει πια τέτοια παράξενα φουστάνια. Πάλι βέβαια είναι μαῦρα, και πια μαῦρα μάλιστα, αφοῦ δεν είναι μήτε γυαλιστά. Αλλά είναι πολὺ πιὸ κοντά και κάπως σαν τριμμένα. Ο Σπυράκης τὰ καταλαβαίνει πολὺ καλά ὅλ' αυτά τὰ πράγματα μὰ δεν θέλει να τὸ δείχνη.

Τί τὰ θέλει τώρα να τὰ θυμάται ; Κι' όμως τὸν έλεπε τὸ λόγο της μαμμάς, τὸ μεγάλο λόγο που τήν έκανε να κλάψη. Μὰ ελα πάλι που τοῦ ήρθε να τὸ πῇ, κι' όταν τοῦ Σπυράκη τοῦρ-χεται κάτι να πῇ δεν τὸν σταματάει μήτε ὀδοστρωτήρας. . .

— Μαμμά, για πᾶς μου κάτι ;

— Έ, τί θέλεις τώρα ; Ναί, ναί έτσι ἀπότομα τοῦ μίλησε ή μαμμά. Η μαμμά από τότε που ελα αλλάξαν, έρχονται φορές-φορές, που δεν μιλάει με τόσο γλύκα τοῦ Σπυράκη, όπως πρώτα.

— Νά, μαμμά, θέλω κάτι να σε ρωτήσω. Γιατί

ξεπέσαμε, μαμμά μου ; Έ, γιατί ; Άν τώρα σὰς φανῇ παράξενο πῶς ένα αγοράκι μόλις ἔξ χρονῶ μιλάει για ξεπεσμούς, πρέπει να ξέρετε πῶς τ' αγοράκι αυτό, δεν μοιάζει και τόσο με τ' άλλα παιδάκια της ηλικίας του. Έχει πολὺ-πολὺ μυαλὸ το κεφαλάκι του, και μπορεί να συλλογιστῇ πολ-λά-πολλά πράγματα. Και τὰ ρωτάει έτσι, τόσο ξαφνικά, που οι μεγάλοι τὰ χάνουν. Τί λες καλέ, ο Σπυράκης τῶπε αυτό ; Ναί, παιδάκι μου, ο Σπυράκης. Τὸ φανταζόσουνε ποτέ ;

Η μαμμά δεν απάντησε στο Σπυράκη. Έκλαψε μόνο. Και πόσο λυπήθηκε τ' αγοράκι της που τήν έκανε να κλάψη.

— Μαμμά, μ' αγαπᾶς ; Μ' αγαπᾶς, μαμμά ; Μόνο αυτό βρήκε να ρωτήση. . .

Κι' ή μαμμά τὸν φίλησε και τέλειωσαν ελα.

Μὰ τώρα είναι άλλο το ζήτημα, αῦριο είναι πρωτοχρονιά. Όσο θυμάται ο Σπυράκης αὐτὴ τή μέρα κάθε χρόνο μόλις ξημερώση ή αὐγὴ άκουγόταν ένας χτύπος στο παράθυρο και πρόβαλε ο Άγιο Βασίλης. Δηλαδή να ποῦμε τήν καθαρὴ ἀλήθεια, ο Σπυράκης ποτέ δεν κατάφερε να τὸν δῇ. Τῶσκαζε τόσο γρήγορα. Έ, μὰ βέβαια βιάζεται ο άνθρωπος ! βάλε

που έχει να ρίξη τὰ δῶρα του σε τόσα παιδιά ! Μ' αν δεν έβλεπε τὸν Άγιο-Βασίλη, τὰ παιχνίδια που τοῦ φερνε όμως, τᾶβλεπε πολὺ καλά. Πῶ, πῶ, πόσα ήτανε ! Τί στρατιῶτες, τί πύργοι, τί σιδηρόδρομοι — ηλεκτρικοί, αμέ ; — Κι' ένα δλόκληρο σπίτι, με τὸν μεγάλο του κήπο, με τ' άρνιά του, τὰ κατοίκια του, τὰ κριάρια του, κι' ένα μεγάλο μαντρόσκυλο, μὰ που δεν γαύγισε ποτέ. Αυτό δᾶ έλειπε να γαυγίξη κι' ένα ψεύτικο μαντρόσκυλο, όσο πετυχημένο κι' αν ήτανε.

Ένα καντηλάκι καίει στη γωνιά, κάτω απ' τήν εικόνα της Παναγίας. Στο πλατὺ κρεβάτι κοιμάται ή μαμμά, στο μικρὸ ο Σπυράκης. Α ! ελα κι' ελα, τὰ κρεβάτια έχουν μείνει τὰ ίδια, δεν τοῦς τὰ πήρανε οι κακοί άνθρωποι. Ο Σπυράκης ξαγρυπνάει απ' τήν έννοια του — θάρθη ή δὲ θάρθη ; — και τὰ συλλογίζεται ελα αυτά. . . όσο τοῦς θυμάται τοῦς φρικτοῦς ἀνθρώπους ! Κολλάγανε χαρτιά από δω, παίρναν πράγματα από κει, κι' ή μαμμά να κλαίη και κανείς, μὰ κανείς να μὴν τή λυπάται.

Τὰ παιχνίδια του, α, ναί, αυτά τοῦ τάφησαν. Ίσως γιατί ο Σπυράκης έκλαιγε πολὺ δυνατά, ίσως γιατί δεν τὰ χρειάζονταν. . . ποῖς ξέρει ; Ένα

είναι βέβαια, πῶς ο πιὸ κακὸς απ' ὅλους σαν να μαλάκωσε όταν είδε τὸν Σπυράκη να χτυπιέται απ' τοῦς λυγμούς και τοῦδωσε ένα χαϊδευτικὸ τοῖμο στο μάγουλο.

— Έ, πιτσιρίκι, φτάνουν τὰ κλάμματα, τὰ δικά σου δεν θά σοῦ τὰ πάρουμε.

Κι' έτσι ένα δλόκληρο χρόνο ο Σπυράκης είχε παιχνίδια, να παίζη και να σπάξη. Τί άλλο ήθελε ;

Μὰ να μὴν μπορῇ να κοιμηθῇ ! Τί κακὸ είναι αυτό.

— Μαμμά. . . μαμμά. . . μαμμά, σοῦ λέω. . . Δὸς μου λίγο νερό. . .

Πετάγεται ή μαμμά μετὸ μακρὸ νυχτικὸ κι' έρχεται δίπλα στο κρεβάτάκι τοῦ Σπυράκη.

— Τί είναι, παιδάκι μου. . . ρωτᾶ ή μαμμά.

— Νερό, μαμμά. . . Νερό. . . άπαντὰ ο Σπυράκης.

(Ακολουθεῖ)

Α. ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ-ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Πρωτοχρονιάτικα βιβλία

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΠΟΥ ΕΠΕΣΕ

Κι' οί ώρες περνούν με τον ίδιο ρυθμό Χρυσές ή άσημένιες, βουβές ή λαλούσες
Περνούν κι' αντικρύζουν ξερό έναν [κορμό
'Εκεί που ψιθύριζες και λαχταρούσες.

Γαλάζια χαράματα· ο αύγερινός
Στά φύλλα σου εφώλιαζε· και τα που- [λιά σου
'Αχούς σφιγχοπλέκαν, μυριόφωνος λαός,
Λουλούδια άρμονίας μες στα κλαδιά [σου.

Αυγούλα δροσόλουστη, άνθος πορφυρός
Σε σένα πρωτόστελνε φίλημα ή μέρα·
Τά φύλλα τρεμούλιαζαν και μέσα στο [φως
'Υμνούσες τη ζωή με τα χάδια του ά- [γέρα.

Γιγάντια μου εύκάλυπτος, μες στη [γλαυκή
Σου άγκάλη· ξεκούρασμα έβρισκε ή γα- [λήνη
Στη μεσημβρινή τη φλογισμένη σιαπή
Σάν ο ήλιος χρυσάφια κι' άμέθυστους [χύνει.

Πυρόχρωμο σούρουπο εχλώμας· έχτες
Τά ρόδα του αρχίναγε ο 'Υμηττός να [χάνη
Τ' άστέρια— ποιών κόσμων ματιές μυ- [στικές ;
Στεγνό σου φορέσανε φωτοστεφάνι.

Και σήμερα, δέντρο ουρανόφταστο, έσύ
Νεκρό, γκρεμισμένο απ' ανθρώπινο [χέρι
Και κλαίει πόν' στο χῶμα του κήπου ή [βροχή
Και λέει τά στεγνά τραγούδια σου τ' ά- [γέρι.

Κι' οί ώρες περνούν με τον ίδιο ρυθμό
Χρυσές ή άσημένιες, βουβές ή λα- [λούσες,
Περνούν κι' αντικρύζουν ξερό έναν [κορμό
'Εκεί που μουρμούριζες και λαχταρού- [σες.

Ροζελάντια [Α]

ΜΕΡΕΣ ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΕΣ

... Παρακαλώ τις μέρες αυτές τον
καλό μου Θεό να συνεχίση την καλο-
καιρία του φθινοπώρου. Σήμερα σημά-
θηκα με άνοιξιάνικη διάθεση και με μιά
χαρά, που σκέφτηκα άμέσως τη φύση.
Από το ψηλό μοναστήρι του βουνού,
ό κόσμος θα φαίνεται σ' όλη του τη με-
γαλειότητα κι' ή βυζαντινή πολιτεία θα
φαντάζει γιορτινή σιά φάτα του Με-
γάλου Κύρη, του 'Ηλιου.

'Ανέβηκα με βήματα γρήγορα, παρα-
κινημένος έτσι από τη χαρούμενή μου
διάθεση. Και δεν άπογοητεύτηκα.

Μπροστά μου τὰ στενοσόκακα, τὰ
δρομάκια, τὰ καλντερίμια βγάζουν
στους μεγάλους δρόμους που κατεβαί-
νουν στη νοητική πολιτεία. Κάτω τὸ
λιμάνι με τὰ βαπόρια του και τὰ καί-
κια του είναι έτοιμο νὰ δεχθῇ κάθε
πόθο γιὰ περιπλάνηση, άνθρῶπινη ή
φανταστική. 'Η θάλασσα γεμίζει τὰ
πάντα, μιὰ θάλασσα καταγάλαξη και
ήσυχη σὰ άποκοιμισμένο παιδάκι και
πέρα ένας 'Ολυμπος υπέροχος, έπιβλη-
τικός με τὰ χιόνια του και τις τιτανί-
κές του ρυτίδες. 'Εδῶ πάνω στο μονα-
στήρι, τὰ δέντρα δεν είναι όπως τὰ
χαϊρόμυνα την άνοιξη· γλωμίσανε
και μέινανε μονάχα κλαδιά και κλαδά-
κια. Είμαι όμως ήρεμος γιατί νοιώθω
κοινητή την άνοιξη τους με τὸ γιορτα-
στικό άνθοςτόλισμα και την ξεχωριστή
τους χαρά.

Μονάχα τὸ κυπαρίσσι είναι τὸ ίδιο
καταπράσινο κοντὰ στο βυζαντινὸ πα-
ράθυρο και λικνίζει τις σκιές του πάνω
στην εικόνα της Παναγίτσας, που δεν
κουράζεται νὰ στέλνη θεϊκά χαμόγελα.

Τὸ μικρὸ καλοκαιράκι !.. Τὸ ίδιο
γλυκὸ και χαριτωμένο, όπως κάθε
χρονιά.

Κατέβηκα τὸν κατήφορο με βήματα
πιὸ σιγανά, ίσως γιατί τὸ πανηγύρι τοῦ
φωτός και τὸν χαράμωτον με κάνει νὰ
σκέπτονται περισσότερο.

Πέρα ὁ 'Ολυμπος πήρε τὴ μορφή του
—έχει χλόνια τώρα. Κλασσικός, πελώ-
ριος, στερεός.

Οί βυζαντινὲς εἰκόνες έχουν τὴ μορ-
φή τους, ήρεμες, γλυκὲς και υπερβολι-
κά γεμάτες συναίσθημα. Τὰ δέντρα ξε-
ρουν τὸ σκοπὸ τους. Θὰ ξεραθοῦν γιὰ
λίγο, ύστερα θάρθη μιὰ άνοιξη μυ-
ρωμένη γιομάτη χυμούς και πρασινάδα
και καρπούς και λουλούδια.

Μανάχα τὸν εαυτό μου δεν μπορῶ νὰ
κατατάξω. 'Η έφηβεία κοντεύει νὰ πε-
ράσῃ· γιατί νὰ μὴν άργοπορήσῃ λιγάκι
σὲ μένα, έτσι νὰ προφτάσω νὰ τὴ χα-
ρῶ περισσότερο;

Κάποιοι πρόγονοι ρωμαντικοί και
βυζαντινοί θὰ χαμογελοῦν με τις σκέ-
ψεις τοῦ άνόητου άπογόνου τους. Φο-
ράνε σταυρούς, σπαθιά και δείχνουν
τὸν 'Ολυμπο.

— Δὲ βλέπεις τὴ γαλήνη, κοντὲ μι-
κρό; Τὸν 'Ολυμπο στερεό, μεγάλο, γε-
μάτο άρμονία;

'Εφτάσα, έπιτέλους στους άνοιχτούς
δρόμους με τὰ φαράδια πεζοδρόμια. Μιά
κίνηση από ανθρώπους και μηχανές,
που δεν αφήνει κενὸ πουθενά. 'Αλήθεια
ξέχασα, πὼς έχω άρχαίους προγόνους,
μετρημένους, γαλήνιους κι' έκφραστι-
κούς στην άρμονία. 'Η κίνηση, ή ζωή,
τὸ μέτρο, ή δράση.

Μελέαργος [Β]

ΟΜΟΡΦΑ ΠΛΟΙΑ Τ' ΟΥΡΑΝΟΥ

... 'Ομορφα σύννεφα, άέρινα, που
μοιάζετε με πλοία μ' άνοιχτά πανιά, τα-
ξιθεύοντας σὲ καταγάλανη θάλασσα, πότε
θὰ τελειώσετε τὸ ταξίδι σας; Πού πάτε;

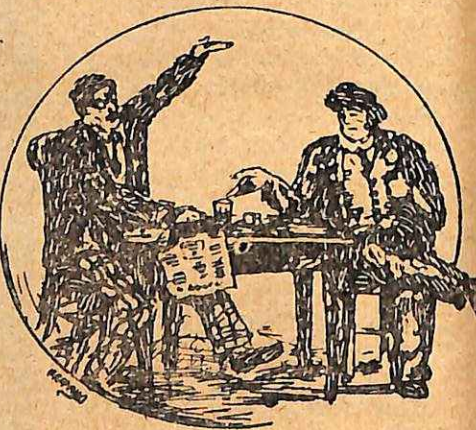
Πάτε στην χώρα τοῦ φεγγαριού και
τὸν άστρων; ή μήπως ὁ κύριος άνεμος
που σὰς άκολουθεῖ δεν σὰς αφήνει νὰ
τελειώσετε ήσυχα τὸ ταξίδι σας; Πὼς
μ' άρέσετε σάν αλλάζετε χρώμα! Πότε
σὰς βλέπω κάτωσπρα κι' έλαφριά σάν
πούπουλο και πότε ροδίζετε στην άχνα
τοῦ ήλιοβασιλέματος! Πὼς θάρθελα νὰ-
ρθω κοντὰ σας γιὰ νὰ σὰς άγγίξω με τὸ
δάχτυλό!

Μὰ σάν γενήτε μαῦρα πλοία, που ὁ
άνεμος με βία σὰς σπρώχνει κανέτ' ένα
βρόντο που νομίζει κανέναν πὼς γίγα-
ντας σὲ σὰς κρύβεται και θέλει ὅλα νὰ
γκρεμίσει.

'Ομως όταν ὁ γίγας πάψῃ και ὁ ἄ-
νεμος ήσυχάσῃ εξακολουθεῖτε τὸ ταξίδι
σας σάν άσημένια πλοία, σάν πούπουλα,
σάν ατλάζι στὸν άπέραντο οὐρανό. ...
ὁμορφα σύννεφα. ... ὁμορφα. ...

Μικρὸς Καλλιτέχνης [Β]

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Συζήτηση στο καφενεῖο
Σκίτσο τοῦ Ραφαήλ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η Τούλα άνακατεύει τὸ γάλα της
με τὸ μαχαίρι. Κι' ή άδελφή της που
τὴ βλέπει τὴς φωνάζει:

— Μή, καυμένη, τὸ γάλα σου με τὸ
μαχαίρι γιατί θὰ τὸ κόψῃς νὰ κόψῃ!

Νυχτογράουδο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

'Αθήναι, 42 δόδος Εὐριπίδου
τὴν 10 'Ιανουαρίου 1940

ΓΙΑ νάνεώσετε τὴ συνδρομή σας ή νὰ
εγγράψετε συνδρομητὴ με προνόμιο ἑνὸς
τόμου μ' έκπτωση, έχετε καιρὸ ὡς τὸ
τέλος αὐτοῦ τοῦ μηνός. 'Αλλὰ τὸν Τέμο
δεν εἶθε ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν ὀράσετε
άμέσως. Γιατί τὸ προνόμιο, τόσο τοῦ ἑνὸς
τόμου ὡς και τὸν δύο — που τὸ έχουν
δῶσι ανανέωσαν ή γράφτηκαν ὡς τὴν 31
Δεκεμβρίου — διαρκεῖ ὡς τὸ τέλος Μαρ-
τίου. Μόνο ματὰ τὴν προθεσμία αὐτὴ οἱ
παλιοί μου Τόμοι θὰ έχουν πάλι γιὰ ὅλους
δρ. 110. Αὐτά, ἂν και τὰ εἶπα, τὰ ξανα-
λέω γιὰ ὅσους δεν τὰ κατάλαβαν καλά
και με ρωτοῦν.

'Ὡς τὴν 31 Δεκεμβρίου, που ἔληγε ή
πρώτη προθεσμία τοῦ Διαγωνισμοῦ πρὸς
συνθεσιν 'Ασκήσεων, ἔλαβα ἑν δελφ 50 Συλ-
λογέ. Εἶναι ὅλες ἐν τάξει; ὁμύφωνα με
τὴν προκήρυξη. Μόνο ή Συλλογή τοῦ 'Α-
σπρου Γλάρου, ἂν και τόσο καλή, πα-
ρουσιάζει ἕνα μειονέκτημα : είναι γραμμέ-
νη στη δημοτική. Κι' ὅχι μόνο οἱ προτά-
σεις, που συνήθως διατυπώνονται στην
καθαρεύουσα—έκτός τὸν ἐμμέτρων— αλλά
κι' οἱ ζητούμενες λέξεις είναι τῆς δημοτι-
κής. 'Ελάχιστες λοιπὸν 'Ασκήσεις από τὴ
Συλλογή τοῦ 'Ασπρου Γλάρου μπορῶ νὰ
χρησιμοποιήσω. Γιατί οἱ 'Ασκήσεις τῆς
'Διαπλάσεως' είναι, και πρέπει νὰ είναι,
ἕνα γύμνασμα στην άρχαία γλῶσσα, ἐ-
πομένως 'Ασκήσεις που οἱ λέξεις τους εἶ-
ναι τῆς δημοτικής, σπανιώτατα μπορῶν
νὰ δημοσιεύονται. 'Αν θέλῃ, ὁ 'Ασπρος
Γλάρος έχει καιρὸ ὡς τις 15 Φεβρουαρίου
νὰ μου στείλῃ μιὰ ἄλλη Συλλογή, με λέ-
ξεις τῆς καθαρεύουσας—γιὰ τις προτάσεις
δεν πειράζει, μεταφράζονται εύκολα—που
θὰ μπορούσα νὰ τὴ χρησιμοποιήσω εὐρύ-
τερα. Θὰ πῆτε : δεν θάρταν καλὸ κι' οἱ
'Ασκήσεις τῆς 'Διαπλάσεως' νὰ ἦταν, ὅ-
πως ὅλα τῆς, στη δημοτική; 'Ὅλες ὅχι.
'Αργότερα όμως, ἂν αὐτὲ σὰς άρέσει, θὰ
μπορούσα νὰ καθιερώσω νὰ δημοσιεύονται
και μερικὲς στη δημοτική, και νὰ ζητῶ
ἀπὸ κάθε Συλλογὴ νὰ ἔχῃ και 5—6 τέ-
τοιες.

Χαίρω, Ζωηρὸ Τριαντάφυλλο, που σοῦ
ἀρέσουν τόσο τὰ ἐφεταμένα μου μυθιστορή-
ματα καθώς και οἱ συμβαθῆτήριές σου
Διαπλασοπούλες, που είναι ὅλες καλά κι'
ἐπιμελῆς κορίτσια. Εὐχαριστῶ τὴν καθη-
γήτριά σας, τὴν παλιά Διαπλασοπούλα, που
σὰς μιλά με ἀγάπη γιὰ μένα, και σὲ συγ-
χαίρω γιὰ τὸ 20 που πήρε ή ὥραία ἐκθε-
σή σου. Λές ὅμως πὼς, γιὰ νὰ τὴ γρά-
ψῃς, πήρες ὥρατες φράσεις ἀπὸ κάποιο
διήγημά μου. Αὐτὸ δεν είναι καλὸ. 'Ὁφε-
λοῦμεθα βέβαια όταν διαβάζουμε καλο-
γραμμένα πράγματα, αλλά δεν πρέπει νὰ
τάντυγράφουμε, αλλά νὰ ἐμπνεώμεθα δικά
μας. Σ' εὐχαριστεῖ και ὁ κ. Φαίδων γιὰ
ὅσα γράφεις.

Εἶδα, Διπρόσωπη, τί ὥραία που πέ-
ρασαν αὐτὴ τὴν ἡμέρα στο Παλιὸ Φάλη-
ρο κοντὰ στους συγγενεῖς σου, και σ' εὐ-
χαριστῶ που θέλησες νὰ προσθέσῃς οἱς
τόσες εὐχαριστήσεις και τὴν εὐχαρίστηση
νὰ μου γράψῃς—εὐχαρίστηση και γιὰ μέ-
να. Τὸ σπουδαιότερο βέβαια ἦταν ή μυσή
σου στο ψάρεμα ἀπὸ τὸν 'μύστορα' τὸν
ἐξάδελφό σου. Τὴν πρώτη φορά δεν κατά-
φερες παρὰ νὰ σοῦ φάνε τὰ ψάρια ὅλα τὰ
δολώματα. 'Αλλά δεν πειράζει· τις ἐπόμε-
νες, μαθαίνοντας τὴν τέχνη καλύτερα, θὰ
ἔφαγες και σὺ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ὅχι βέ-

βαια τὰ δολώματα, ἀλλὰ τὰ ψάρια. ...

Εὐχαριστῶ γιὰ τις εὐχές, Γκάβρι Κοῦ-
περ. Πολὺ εὐχενικό ἐκ μέρους σου νὰ θυ-
μᾶσαι τοὺς φτωχοὺς και τοὺς δυστυχισμέ-
νους τις ἡμέρες τὸν ἑορτῶν. Τὸ βέβαιον
εἶναι πὼς κι' ή κρατική κι' ή ιδιωτική
φιλανθρωπία ἔκαμαν πολλὰ γιὰ νὰ τοὺς
ἀνακουφίσουν. 'Η χάρη σοῦ ἔγινε. Πολὺ
καθαρὸ τὸ γράμμα σου, δεν με κούρασες
καθόλου. Γιατί εἶχες τόσους φόβους; Γρά-
ψε μου πάντα ὅσα θέλεις και μὴ σὲ νοιά-
ζῃ γιὰ μένα. 'Εγὼ διαβάζω. ...

Στέφανε τῆς Δόξης, ή μεταθεση τοῦ
πατέρα σου στη Θεσσαλονίκη ἦταν βέβαια
εὐνοϊκή και γιὰ σένα, ἀφ' ὃ ὅταν θὰ μπορῇς τό-
ρα νὰ σπουδάξῃς στο Πανεπιστήμιο χωρὶς
νὰ εἶσαι μακριὰ ἀπὸ τὴν οἰκογένειά σου.
Τὸ πιστεῶ πὼς μ' ὅλες τις ἀσχολίες που
ἔχεις τώρα, δεν θὰ μάψῃσες ὁλότελα, ἀλλά
θὰ παίρνης κάπου—κάπου μέρος σὲ Διαγω-
νισμούς, και γι' αὐτὸ ανανέωσες και τὸ
ψευδώνυμό σου. 'Ὅσοσο τὸ φίλλο θὰ τὸ
στέλνω τώρα στην ἄδελφή σου που δὲ σὲ
διαδεχθῇ. Πές της πὼς περιμένω νὰ μου
γράψῃ και νὰ πᾶ, ή και ψευδώνυμο.

'Απολλώνιε, πολὺ ὥρατο τὸ γράμμα
σου γιὰ τις γιορτές, καθυστερῶς υἱέ, και
μόνο που δεν μου τὸ ἔβαλες και μένα κα-
τω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου, σὺν ἔκείνῳ που
ἔγραψες τῆς μαμιάς. Με χαρὰ διάβασα
και τὸν ἑλεγχό σου, ἀλήθεια πολὺ κολα-
κευτικά αὐτὰ που γράφεις γιὰ τὸν χαρα-
κτήρα σου· και τις ψυχικές σου ιδιότητες
Μόνο ἔκείνο τὸ «συγκέντρωσις προσοχῆς
μετρία» δεν μου ἄρεσε πολὺ. Δεν θὰ μπο-
ρούσες ἄραγε, με λίγη θέληση, νὰ συγκεν-
τρώνης τὴν προσοχή σου περισσότερο;
Προσπάθες.

'Ετσι λοιπὸν, Τσάρε, τὰ λουλούδια που
βρίσκω πάντα μέσα στο γράμματά σου εἶ-
ναι ἀπὸ τὸν κήπο σου, που τὸν ἀγαπᾷς
και τὸν περιποιεῖσαι «σὺν τὸν εαυτό σου»;
Αὐτὸ μάρτυς πολὺ. Εἶναι τόσο ὥρατα κι'
εὐγενική ἀσχολία ή περιποίηση ἑνὸς κή-
που! Ναι, είναι πολὺ καλὸς τρόπος ἐσ-
παθώματος κι' αὐτός, νὰ συνεισφέρουν
δηλαδὴ μερικὸ φίλο και νὰ εγγράφουν ἕ-
να φτωχὸ παιδί, ὅπως σκεφθήκατε νὰ
κάμετε οἱς. Τὸ ἀδελφάκι σου, που τὸ
περιμένω, έχει κάθε δικαίωμα νὰ λάβῃ
μέρος και στην κίνηση. Μετὰ τὴ δημο-
σίευση τῆς 'Αγγελίας, ὁ λῆμς σου πα-
ρουσιάζει ὑπόλοιπο στη διάθεσή σου δρ.
37,50.

Δεν πειράζει, 'Αλέξανδρε Φιλίππου,
φτάνει στο ἔξῃ νὰ μου γράψῃς κάπως συ-
χνότερα. Εἶναι, ἀλήθεια, εὐτύχημα που
στην τάξη σου εἶθε μόνο 20 παιδιά. Οἱ
καθηγητὰι μπορῶν νὰ σὰς ἐξετάζουν συγ-
χνά, νὰ σὰς παρακολουθοῦν, νὰ σὰς γνω-
ρίζουν· μὰ και οἱς πρέπει νὰ εἶθε πάντα
μελετημένοι, έτοιμοι. ... Σ' ἄλλα σχολεῖα
είναι τάξεις με 200 και 300 παιδιά. Πὼς
νὰ τὰ παρακολουθήσουν, νὰ τὰ γνωρίσουν
ὅλ' αὐτὰ οἱ καθηγητὰι; Μόνο σχεδὸν ἀπὸ
τὰ γραπτά τους. Κι' ὅμως κι' αὐτὰ τὰ
καίμενα μαθαίνουν. ... Γιὰ τὸ ἐσπαθῶμα
εὐχαριστῶ πολὺ. Στο νέο μου φίλο ἔστει-
λα τὰ φυλλάδια ἑξαρχῆς.

Και σένα, 'Ασπρο Κουνελάκι, σ' εὐ-
χαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐσπαθῶμα, τὴν
ανανέωση και τις εὐχές. 'Ελαβα και τις
φωτογραφίες που μου ἔστειλες γιὰ νὰ σὲ
γνωρίσω. Και οἱ δύο χαριτωμένες, προ-
πάντων ἔκείνη με τὰ γοργόνια ναυτικά.
'Ὁ καιρὸς εἶναι ὁ μπαμπᾶς σοῦ τὰ χάριας
γιὰ νὰ σ' εὐχαρίστησῃ, ἀφ' ὃ ἔχεις τὸση
ἐπιθυμία νὰ ντύνῃσαι άντρίκια. 'Αλήθεια,
τὴν ἐπιθυμία αὐτὴ τὴν έχουν πολλὰ κορι-
τσάκια, λίγα ὅμως έχουν και μπαμπάδες
που νὰ τοὺς τὴν ἱκανοποιοῦν.

Λουλούδι τὸν 'Αλπεων, έχω μπροστά
μου δύο γράμματά σου. Και πρῶτα—πρῶτα
σ' εὐχαριστῶ και γιὰ τὸ νέο ἐσπαθῶμα.
Ναι, ἀφ' ὃ ὅταν αὐτὸ εἶναι τέσσερα
παιδιά ἀπὸ 11 ὡς 5 χρονῶν, πολλὰ χρό-
νια θὰ με παίρνουν. 'Αν ὅλοι ἐφρόντιζαν
γιὰ τὴν διάδοσή μου σὺν και σένα, τὸ ἐδῶ-
μαδιατὸ δωδεκάσέλιδο θάρταν βέβαια ἐξα-
σφαλισμένο. Δυστυχῶς ή ἀναλογία ἐκείνων
που ἐσπαθῶνουν είναι μικρή. ... Τοὺς τί-
τλους τὸν μυθιστορημάτων μου ἀνέκαθεν
τοὺς ἔβαζα μονόστηλους. Μόνο όταν τὸ
φυλλάδιο ἔγινε δωδεκάσέλιδο και εἶχα
πολὺν τόπο, τοὺς ἔκαμα δίστηλους. 'Αλλά
τώρα πάλι, που τὸ δωδεκάσέλιδο είναι
μόνο μηνιαῖο και ὁ τόπος τὸν ὀκτασέλι-
δων πολὺτιμος, σκέφτηκα νὰ τοὺς ξανα-
κάμω μονόστηλους και νὰ οἰκονομῶ έτσι
ἕξη στήλες τὸ χρόνο, που εἶναι κάτι τί.
Σκέψου μόνο πὼς μ' αὐτὴ τὴν οἰκονομία,
και σὲ κάθε φυλλάδιο μπορεῖ νὰ χωρῇ ἕνα
ποιηματάκι παραπάνω, ή μιὰ εἰκονίτσα,
ή ἕνα κόμμημα, που δεν είναι βέβαια «μι-
ζέρια».

Μὲ τις διακοπές, μαζεῦθηκαν πάλι ἕνα
σωρὸ γράμματα. 'Αδύνατα νάπαντῆσω σή-
μερα. 'Αλλά τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα θάρω
βέβαια λιγώτερα κι' έτσι θὰ μπορέσω νά-
παντῆσω και σ' αὐτὰ που φυλάγω γιὰ τὸ
ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν εγκρίνεται, οὔτε ἀνα-
νεώνεται, ἂν δεν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα,
δρ. 10.— Τὸ ἐγκρινόμενον ἢ ανανεούμενον λαγύουν
ἀς τὴν 30 Νοεμβρίου 1940. 'Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ
Α' ἀνήκουν σὲ ἄγῳρια, και ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα : Σκόρπια Φύλλα
ἁ. (ΠΓ). Χιονάτος, ἁ. (ΑΓ). Μπούρ-
μουνας, ἁ. (ΝΚ). Πριγκίπισσα τοῦ
Λάσου, κ. (πρώην 'Ορτενσία). 'Αμα-
ζών, κ. (...) Μπόσκο, ἁ. (ΝΟ). Φλορι-
ζέλ, κ. (...). Λουλούδι τῆς Καστάνι-
τσας, κ. (ΜΜ). Σελήνη, κ. (ΕΒ). Μαῦ-
ρο Γατάκι, κ. (ΕΚ). Λουλούδι τοῦ 'Υ-
μηττοῦ, κ. (ΜΠ). Καπετὰν 'Ακρίτας, ἁ.
(ΔΠ). Καπετὰν Ζέξας, ἁ. (Χ). Δοξασμέ-
νο 'Ελληνόπουλο, ἁ. (ΒΜ).

'Ανανεώσεις Ψευδώνυμων : 'Αἰμέ,
κ. Περγικουλῆς, ἁ. Ναπολιτάνα, κ.
Λελοῦδω, κ. 'Ιωνία, κ. Τσάρος, ἁ.
Γκάλικ, ἁ. Τσούπρα, κ. 'Ανθος τοῦ
Μαῖου, κ. Μερσεντές, κ. 'Ελπιδοφόρος,
ἁ. Ραφαήλ, ἁ. Κλειώ, κ. 'Ανθος Αὐ-
γῆς, ἁ. 'Υδραϊκὸν Κῶμα, κ. Μιχαήλ-
ζεν, ἁ. Κόκα, κ. Σαρπηδών, ἁ. Σαλωνίτις-
σα, κ.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα ἔλαβα :
«'Αλλοτε και τώρα», «Στὰ μαγαζιά»,
«Παιδικὴ 'Ανάμνηση», «Μερικά Πράγμα-
τα», «Μάγοι», «'Απρόδλεπτη χαρά», «Τὸ
τελευταῖο τριαντάφυλλο», «Οἱ δύο καρέ-
κλες», «Σκύρος», «Παιδάκια», «'Η ζωή
ἑνὸς ρόδου», «'Ο ταχυδρόμος», «'Η μητέρα
μου», «'Ὁρὲς γλυκείας θλίψης», «'Ενα πε-
ριδικὸ—ἕνας άνθρῶπος», «Οἱ τρεῖς δρό-
μοι», «Κτύπα κουδούνι!», «Πολὺ ἀργά»,
«Περιμένοντας τ' ἀποτέλεσμα», «'Εγκώ-
μιον τῆς πατρίδος μου», «'Αλλοτε και
τώρα» (ἄλλου).

'Απορρίπτονται : «Παρελθὸν και μέλ-
λον» τοῦ Ρόμπερτ Τάιηλορ. Γλῶσσα ἀνώ-
μαλη, ἀρχὴ και τέλος τεχνική. Τὸ θέμα
ὅμως είναι ὥρατο, δείχνει καρδιά και αἰ-
σθήματα και φυλογενικὴ ἱκανότητα. 'Ας
ἐναγκαλιθῇ σὲ πῶς στρωτὴ γλῶσσα κι' ἄς
ἐνασταλθῇ ὅτι τὸς ἐντελὸς ἀταίριαστος.—
«Ψυχὲς δαρμένες ἀπὸ τὸν άνεμος» τῆς
Μπιάννας Σορέλλι. Πολὺ καλὴ περιγρα-
φή, δείχνει παρατηρητικότητα και κρίση.

Πρὸς Θεοῦ δυνάμει, κάνετε κάποια οἰκονομία στὰ ἀποσιωπητικὰ καὶ θαυμαστικὰ, ἐπίσης στὸ τέλος πρέπει ν' ἀλλάξη, νὰ γίνῃ ἡ φράση πὺδ πυκνὴ κι' ἡ σύγκριση πὺδ ἔντονη.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους
της: **Νηρέα** (ἔλαβα τὸ μικρὸ γράμμα καὶ περιμένω τὸ μεγάλο μὲ δσα μοῦ ἀναγγέλλεις· ὁ κ. Π. σ' εὐχαριστεῖ πολὺ· ὡραία κι' αὐτὴ ἡ εἰκόνα ποὺ μοῦ στέλνεις·) **Δίστα** (κι' ἀπὸ σένα περιμένω τὸ ἐκτενέστερο γράμμα μὲ δσα μοῦ ἀναγγέλλεις· εὐχαριστεῖς ἀπὸ τὸν κ. Π. ἔλαβα καὶ τίς λύσεις;) **Δαίδα Μπρουῖν** (χαίρω ποὺ εἰσαι τώρα στὴν Ἀθήνα, κοντά μου· ἐλπίζω νὰ σὲ ἴδω καμμιὰ μέρα καὶ στὸ γραφεῖο μου) **Νηοὶ τῆς Χαράς** (ἔλαβα τὴ Συλλογὴ σου· τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, ἐνέκρινε) **Μικρὴν Πριγκήπισσαν** (λυο-χαρτο ἔστειλα· περιμένω) **Εἰρηνικὸν** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀνανέωση καὶ τὸ ἐσπαθῶμα· ἐξέτελεσα· δὲν θὰ μοῦ γράψῃ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου, τώρα ποὺ λαβαίνει τὸ φύλλο στένομά της;) **Μύρταν Φλώρη** (προηγούμενο γράμμα σου μὲ ἀπάντησή σου ἐν Κυριακῇ κτλ. δὲν ἔλαβα· περιμένω) τὰ ποιήματα θὰ τὰ διαβάσω μὲ τὴ σειρά τους·) **Πριγκήπισσαν τοῦ Δάσους** (αὐτὸ, καθὼς θὰ εἶδες, σοὺ ἐνέκρινε, ποὺ τὸ ἔγραψα καὶ στὴ Συλλογὴ σου· εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀνανέωση· δὲν θυμοῦμαι ἂν ἔλαβα λύσεις σου κι' εἶναι δύσκολο νὰ φάξω τώρα γιὰ νὰ ἴδω πόσων φυλλαδίων ἦταν; γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, δὲν τίς ξαναστέλνεις;) **Δοξασμένο Ἀκρωτήρι** (ναί, κατὰ λάθος σ' ἔβαλα στὴ Μικρὴ Τάξη, ἀλλὰ ἀφοῦ καὶ τῇ Μεγάλῃ ἔχουν ἐκτός Διαγωνισμοῦ, εἶναι τὸ ἴδιο· θὰ εἶδες καὶ τὸ Πένταθλο· περιμένω τώρα καὶ ἀληθινὸ γράμμα·) **Σκυριανόπουλο, Σπογγαλιέα τοῦ Αἰγαίου** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 8 'Ιανουαρίου θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 290ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων, Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 13 Μαρτίου 1940.

68. Δεξιόγραφος

Ὀλίανερὸ ἓνα γράμμα
Μὲ λάφυρο τὸ ἐνώνεις,
Κι' ἀπρόοπτα ἓνα κράτος
Μεγάλου φανερώσεις.

Ἀντώνιος Χρ. Φίλιας

69. Συλλαβογραφος

Ἀντωννμία τὸ πρῶτο μου
Τάλλο μου μετοχή.
Τὰ δυὸ ἱερὰ ἀκρόπολη,
Μὰ σὲ παλιὰ ἐποχή.

Ἐγὼ

70. Στοιχειόγραφος-Μεταγραμματισμός

Νῆσος· παραδοξότης·
Τῆς βγάξω τὸ λαίμω της,
Καὶ γίνετ' εὐθύς ἄλλη.
Στὸ Αἰγαῖο πὺδ μεγάλη.
Σ' αὐτὴν κεφάλι βάζω
Τῆς πρώτης τὸ λαίμω,
Καὶ βασιλέα κοιτάζω
Ἀρχαῖο ξακουστό.

Λευκὴ Καμέλια

71. Ἀναγραμματισμός

Μιά χώρα, ὅποια θέλεις,
Μονάχα ὀργανωμένη,
Τὴν ἀναγραμματίζεις,
Κι' ἄγριο ζῶο μέλλεις,
Ποὺ καὶ στοὺς πάγους μένει,
Μὲ τρόπο νάντικρύστης.

Τσάρος

72. Ἀστήρ

```

*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*      *      *

```

Ὅριζοντίως, εἶδος χάρτου· καθέτως, ἄνθος τοῦ ἀγροῦ· διαγωνίως, χώρα τῆς Γαλλίας καὶ ἄμφιον. **Γαλανομμάτα**

73-78. Διπλοῦν Πτερωτὸν Γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι ἐξ λέξεως ἔχουν δύο γράμματα κοινὰ—τὰ πτερωτὰ—ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρῶτην, δευτέρον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθεξῆς· τὸ δέ, ἀντιθέτως, πρῶτον εἰς τὴν τελευταίαν, δευτέρον εἰς τὴν πέμπτην, τρίτον εἰς τὴν τετάρτην καὶ οὕτω καθεξῆς:

Θεῖα τροφή—Μυστήριον—Μέρος φυτοῦ—Ἐπαρχία τῆς Γαλλίας—Περίβλημα ἐνίων ζώων—Σύμβολον.

Νυχτοτράγουδο

79. Ἀριθμητικὴ διὰ Δέξων

Ρῆμα—ἀριθμὸς = ἀριθμὸς + (πόλις τῆς Εὐρώπης—νῆσος=) μουσικὸς φθόγγος + (Ἱερὰ ἀκρόπολις—ἀντωννμία=) μουσικὸς φθόγγος + (θεὸς αἰγύπτιος—θεὰ=) ἀντωννμία.

Ἀθροισμα ὑπολοίπων: Τύραννος ἢ Ἅγιος. **Γελαστοὶ Ἀντιπλοῖαρχοι**

80. Μισαὶ Δέξεις

μα - να - ὤς - μὴ

Αἱ λέξεις αὗται εἶναι χωρισμέναι ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον. Νὰ συμπληρωθοῦν οὕτως, ὥστε τὰ συμπληρωμάτων κατὰ σειράν νάποτελοῦν ὀμηρικὸν βασιλεῖα.

Ἀκρίτας

81. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων, τὸ δευτέρον τῆς δευτέρας καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν χώραν τῆς Ἑλλάδος:

1, Ἀπόστολος· 2, Ἀστὴρ γνωστοῦ ἀστερισμοῦ· 3, Ἀρχαῖος γλύπτης· 4, Ἀρχαῖος λυρικὸς ποιητής· 5, Τὸ μέγιστον κατὰ σύνολον ἀκόμη τῶν προτερημάτων.

Φρίντων

82. Γεῖφος

```

    ἄγε      τρι      ἦτο
ἄγε ἄγε   τρι τρι  ἦτο ἦτο
Μδ'        τρι τρι  τος
ἄγε ἄγε   τρι τρι  ἦτο ἦτο
    ἄγε      τρι      ἦτο
                     Ἡρακλῆς

```

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 44.

538. Ἀνάμνησις (Ἀννάμ, νῆσις).—539. Φράγκο-Φράνκο-φράγκο.—540. Λαμία-Λάμια. 541. Ὁ λιμός, ἡ Λίμνα. 542.

Σ Η Σ Υ Σ
Σ Α Ι Σ Ω Ο Σ
Σ Α Υ Ο Σ Ι Τ Ο Σ
Σ Τ Α Σ Ι Σ Α Κ Κ Ο Σ
Σ Ι Κ Ι Ν Ο Σ Ε Ι Σ Μ Ο Σ
Σ Ω Κ Ρ Α Τ Η Σ Υ Σ Π Α Σ Ι Σ

543. ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ (Ἀτρώπος, τρώπος, Ὀχωρος, κάρα, λάρος, στρατός).—544. Μηδενὶ συμφερὰν ὀνειδίσαις (Ἡ ἀγάγνωσις ἐκ τοῦ δεξιῦ κάτω ἄκρου, προχωρεῖ διαγωνίως ἐκ τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω ἐναλλάξ).—545. ΓΟΡΓΩΝ (Γάμος, Ἱορδάνης, Ἀτρώπος, Γοργίας, τρίγωνον, Ἀμαζόνιος).—546. Εὐλογημένην σὺ ἐν γυναιξί.—547. Οὐδεὶς σιγήσας μετενόησεν. (οὐ, δις σιγῆς, ας με τε, νο εἰς ἐν).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἡ συνδρομὴ τῆς «Διαπλάσεως» γιὰ τὸ ἑσωτερικὸ εἶναι δρ. 120.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Μ' — 54]

Εὐχομαι κάθε δυνατὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ΠΔΕ. **Μιχαὴλ Στρογκώφ**

[Μ' — 55]

Ἀποστέλλω τὰς θερμότητας εὐχὰς μου εἰς τὰ γνωστὰ καὶ μὴ Διαπλάσσοῦλα γιὰ τὸ 1940. **Μιχαὴλ Στρογκώφ**

[Μ' — 56]

Ἀθῆναι: Ἀνταποκριτὴς μας **Βόλου** βεβαίως ἐπικρατοῦσαν λύπην ἐπὶ ἀναχωρήσει **Γελαστοῦ Ἀντιπλοῖαρχου**. **ΜΕΡΟΠΕΙΟΣ** ὁδυρμὸς πιστοποιῶ.

Ὅπαδός Ἀμερικανισμοῦ

[Μ' — 57]

Εἰς ὅλο τὸν Διαπλάσσοκοσμον εὐχομαι τὸ νέον ἔτος **ΤΡΙΕΤΥΧΙΣΜΕΝΟ**. **ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ**

[Μ' — 58]

Μπούλυ, ποῖα ἡ διεύθυνσίς σου; **ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ**

[Μ' — 59]

Εἰσερχόμενος εἰς τὸν κύκλον σας Διαπλάσσοῦλα χαίρετώ δλους-ες.

Χλωμὸ Φεγγάρι

[Μ' — 60]

Ἀνταλλάσσω **Μ. Μυστικά** μὲ δλους-ες. Γράψατε δδὸς **Ραγκαβῇ, 47, Ἀθῆνας** (7). **Τοιριγώτικο Διαβολάκι**

[Μ' — 61]

Οἱ ΗΔΣ εὐχονται σὸν Διαπλάσσοκοσμον κάθε εὐτυχίαν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ὠργάνωσαν μιὰ θαυμασιὰ ἑορτὴ μὲ δένδρο, χορὸ κλπ. Κάθε σὺλλογος ποὺ θέλει νὰ λαμβάνῃ μέρος στίς ἑορτὰς αὐτὰς ἄς γράψῃ: **Ε. Θεοχαρόπουλον, Διομείας, 5, Ἀθῆναι, διὰ:**

Ἡνωμένοι Διαπλασιακοὶ Σύλλογοι

[Μ' — 62]

Προσοχή!!! Ὅργανώνουμε ἑκδρομὴν. Ὅσοι θέλετε νὰ λάβετε μέρος γράψατε στὴν ἄνω Δ]σιν. **ΗΔΣ**

[Μ' — 63]

Εἰσερχομένη εἰς τὴν Διαπλασιακὴν κίνησιν χαίρετώ δλους-ες καὶ ἰδιαίτερώς Ἑλληνίδα καὶ Μικρὴ Πριγκήπισσα.

Ἀμαζών

[Μ' — 64]

Διαπλάσσοῦλα-ες, ἀπαντήσατε στὴν (Μ — 31). **Καπετὰν Ἄγρας**

[Μ' — 65]

Εὐχαριστῶ θερμὰ τοὺς συμμετασχόντας εὐσλλόγους εἰς τὴν ΠΔΕ, ἀναμένω καὶ ἄλλων. **Μιχαὴλ Στρογκώφ**

[Μ' — 66]

Πρωτομπαλινίστας στὴν κίνησιν τῆς Διαπλάσεως χαίρετώ δλους-ες.

ΚΟΥΡΣΑΡΟΣ ΤΗΣ ΤΖΙΑΣ

[Μ' — 67]

Ταυρομάχε, μὲ συγχωρεῖς ποῦ... δὲν ἤμουν!! Μπελβεντέρε, ἄκουσε: γιὰ νὰ περνᾷς τοὺς ἄλλους στὸ «τριπλοῦν» νὰ κάνῃς... τέσσαρα βήματα.

ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

Τὸ πρῶτιστον καθήκον τοῦ κα-

λοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαι-

ρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

Τύποις Σαργιάδου